

ХРОНІКА

УДК 549

**ПРО МІЖНАРОДНУ НАУКОВУ КОНФЕРЕНЦІЮ
“МІНЕРАЛОГІЯ: ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА”, ПРИСВЯЧЕНУ
140-РІЧЧЮ КАФЕДРИ МІНЕРАЛОГІЇ ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
(Львів–Шацьк, 3–6 вересня 2004 р.)**

О. Матковський, Є. Сливко

*Львівський національний університет імені Івана Франка
79005 м. Львів, вул. Грушевського, 4
E-mail: mineral@franko.lviv.ua*

Наведено інформацію про міжнародну наукову конференцію “Мінералогія: історія, теорія і практика”, присвячену 140-річчю кафедри мінералогії Львівського національного університету імені Івана Франка, яка відбулася 3–6 вересня 2004 р. у Львові та Шацьку.

Ключові слова: конференція, кафедра мінералогії, Львівський національний університет імені Івана Франка, Українське мінералогічне товариство.

Третього–шостого вересня 2004 р. відбулася міжнародна наукова конференція, “Мінералогія: історія, теорія і практика”, присвячена 140-річчю кафедри мінералогії Львівського національного університету імені Івана Франка. Її організаторами були Львівський національний університет імені Івана Франка, Українське мінералогічне товариство, Інститут геології і геохімії горючих копалин НАН України, Державна геологічна служба України, Український державний геологорозвідувальний інститут та Український національний комітет Карпато-Балканської геологічної асоціації. До початку роботи конференції опубліковано тези понад 80 заявлених доповідей (українською, російською та англійською мовами), авторами яких були представники України, Російської Федерації, Польщі, Франції, а також частина матеріалів конференції (понад 20 повних текстів доповідей) у першому випуску Мінералогічного збірника № 54 (2004) переважно українських авторів. Крім того, опубліковано довідково-інформаційне видання “Кафедра мінералогії Львівського національного університету імені Івана Франка (1864–2004)” (автори О. Матковський, П. Білоніжка, Л. Скакун, Є. Сливко), в якому наведені відомості про зародження мінералогії в університеті та передумови відкриття кафедри, короткий аналіз діяльності кафедри на філософському та природничо-математичному факультетах, повніше схарактеризовано роботу кафедри на геологічному факультеті. У цьому виданні міститься також інформація про Мінералогічний музей імені Євгена Лазаренка і Мінералогічний збірник, які курує кафедра, про мінералогічну секцію Львівського геологічного товариства і Львівське відділення Українського мінералогічного товариства, стислі відомості про життя і творчу діяльність співробітників

кафедри, дані про аспірантів, що захистили дисертації, і списки студентів-випускників кафедри.

Конференція відбулася на базі біолого-географічного стаціонару Львівського університету в Шацькому районі Волинської області. Вона почалася з реєстрації учасників на кафедрі мінералогії і виїзду 3 вересня за маршрутом Львів – Шацьк із заїздом на екскурсію в музей-садибу Лесі Українки в с. Колодяжне Ковельського району Волинської області. На конференцію з'їхалося понад 70 осіб – представників України та Росії. Переважали вітчизняні науковці й педагоги, зокрема, з Київського, Львівського, Одеського та Харківського національних університетів, Донецького національного технічного університету, Волинського державного університету, Інституту геохімії, мінералогії і рудоутворення та Інституту геології і геохімії горючих копалин НАН України, Київського і Кримського відділень Українського державного геологорозвідувального інституту. Росію представляли науковці й педагоги Санкт-Петербурзького державного університету, Московського державного геологорозвідувального університету, Інституту геології і геохронології докембрію РАН (Санкт-Петербург) та Якутського науково-дослідного геологічного підприємства Центрального науково-дослідного геологорозвідувального інституту АК “Алмази Росії–Саха” (“АЛРОСА”, Якутія).

Четвертого–п'ятого вересня відбулися чотири наукові засідання, на яких оголошено 25 доповідей та обговорено понад 20 стендових. Перше засідання вступним словом відкрив заступник голови Оргкомітету, декан геологічного факультету проф. *М. Павлунь*, який привітав учасників конференції, побажав плідної праці і задоволення від перебування в чудовому поліському краї. Привітання на адресу кафедри висловили *В. Павлишин* (КНУ ім. Т. Шевченка), *І. Наумко* (ІГГК НАНУ), *О. Чепіжко* (ОНУ ім. І. Мечнікова), *Б. Пирогов* (МДГРУ), *Г. Анастасенко* (СПбДУ), *П. Заріцький* (ХНУ ім. В. Каразіна).

Обговорені та опубліковані доповіді стосувалися ювілейної тематики і загальномінералогічних питань, проблем алмазності і благороднометального зрудення, дослідження флюїдних включень та ізотопів, характеристики окремих мінералів і гірських порід. З ювілейними доповідями виступили *О. Матковський* (“До 140-річчя кафедри мінералогії Львівського університету (історія та сучасність)”) і *В. Квасниця* (“Українському мінералогічному товариству п'ятдесят років”). Загальномінералогічним проблемам було присвячено майже 20 доповідей, зокрема: “Будущее минералогии – в её прикладном значении” (*Б. Пирогов*, МДГРУ), “Пятьдесят лет открытию века” (*Г. Анастасенко*, СПбДУ), “Мінеральне розмаїття лужних порід України та перспективи нових знахідок” (*С. Кривдик*, ІГМР НАНУ), “Схематична карта мінералогічного районування України” (*О. Матковський*, *С. Сливко*, ЛНУ ім. Ів. Франка), “Вторинна сульфідна мінералізація в конкреціях-септаріях як можлива розшукова ознака рудних тіл” (*П. Заріцький*, ХНУ), “Перші підручники з мінералогії, видані у другій половині XIX ст. українською мовою” (*П. Білоніжка*, *О. Матковський* – ЛНУ, *В. Павлишин* – КНУ), “Кінетичне тріщиноутворення жовчних каменів в умовах механічного стиснення” (*У. Борняк*, *В. Дяків*, ЛНУ ім. Ів. Франка).

Проблеми алмазності висвітлені у 18 доповідях (оголошених і стендових). Зокрема, виступили *О. Гайовський* (“До умов формування та віку потенційно алмазносних формацій північного заходу України”, співавтори *Г. Яценко*, *С. Сливко*, *А. Росихіна* – ЛНУ, *В. Яценко* – ІГН НАН і МНС України), *Б. Панов* (“Про алмазнос-

ність Австралії та України”, співавтор *Ю. Панов* – ДонНТУ), *С. Бекеша* (“Кристаломорфологія хромшпінелідів із кімберлітів Східноєвропейської платформи”, співавтор *З. Бартошинський* – ЛНУ). Зацікавили учасників конференції стендові доповіді *В. Рогового* (ЯНДГП ЦНДГРІ) “Возможности аналитического обеспечения геологоразведочных работ АК «АЛРОСА»” та *А. Іванова, В. Рогового* (ЯНДГП ЦНДГРІ) “Возможность определения Ni и Sc в пиропсах на микроанализаторе”.

Благороднометальному зруденінню, зокрема золотому, мідному та срібному, присвячено 15 доповідей, серед них доповіді *С. Кадуріна* (співавтори *О. Чепіжко, В. Кадурін* – ОНУ) “Мінералогічні критерії розшуків розсипного золота в південно-західному Причорномор’ї”, *І. Наумка* (співавтори *З. Ковалишин, Л. Теленко, Б. Сахно* та ін. – ІГГК НАНУ) “Мінералого-генетичні особливості золотовмісних парагенезисів Капустянського кварцовожильного рудопрояву (південно-західна частина Українського щита)”, *С. Ціхоня* (ЛНУ) “Кристаломорфологічні ряди піриту золотрудних об’єктів Рахівського рудного поля”, *В. Мельничука* (Рівненська ГРЕ) “Гідротермальна мінералогічна зональність у міденосних вендських трапах Волино-Подільської плити”, *Л. Скакуна* (співавтори *А. Ткачук, О. Цільмак, У. Горнятко* – ЛНУ) “Гідротермальна зональність у мигдалекам’яних базальтах Волині”, *І. Квасниці* (КНУ) “Морфологічні типи виділень самородної міді України”, *В. Квасниці* (ІГМР НАНУ) (співавтори *І. Квасниця* – КНУ, *Я. Косовський* – Рівненська ГРЕ, *І. Бондаренко* – ІГМР НАНУ) “Самородне срібло з вулканітів венду Волині”. Вражаючими були відомості про мідну мінералізацію у траповій формації Волині. Загалом у перелічених доповідях наведено дуже цікаві й важливі дані про специфіку геологічної будови, генетичну природу та мінералогічні особливості виявлених родовищ і рудопроявів міді.

Достатньо різноманітною була флюїдно-ізотопна тематика, якої стосувалось 20 доповідей. Ці доповіді виголосили *В. Павлишин* (КНУ) (співавтор *Д. Возняк* – ІГМР НАНУ) “Високотермобаричні потоки рідкого CO₂ як потенційне джерело золота в мінералотворних гідротермальних системах”, *Г. Кульчицька* (ІГМР НАНУ) “Піролітична газова хроматографія мінералів”, *С. Бушмін* (співавтори *Р. Азімов* та *С. Львов* – ІГГД РАН) “Растворимость метаморфических минералов в гидротермальных растворах разной кислотности при 700–800°C и 1–5 кбар”, *І. Попівняк* (ЛНУ) “Генерації флюїдних включень – діагностика і структурно-генетичні особливості”, *П. Білоніжска* (ЛНУ) (співавтори *Т. Перит, А. Вуйтович* – Польський геологічний інститут) “Ізотопи сірки в калійно-магнієвих солях Передкарпаття та їхнє генетичне значення”, *А. Галамай* (співавтор *О. Бараненко* – ІГГК НАНУ) “Включення з нафтовою фазою в галіті баденських соленосних відкладів Карпатського регіону”.

Найбільша кількість (понад 30) доповідей була присвячена характеристиці окремих мінералів та гірських порід. Оголошено усно і відображено на стендах такі доповіді: *В. Яковлева, В. Каменчук* (Музей коштовного та декоративного каміння) “Берил України”, *А. Козакова, М. Євдокімов* (СПбДУ) “Окраска содалита разных месторождений”, *О. Можина, О. Сторчак, В. Нікулін* (ОНУ), *Б. Ванштейн, І. Андрєєва* (ВНДІОкеанологія) “Літолого-мінералогічний склад донних осадов північної частини Чорноморського шельфу України”, *Н. Тальнева, О. Чепіжко, В. Моргун, В. Зюльцле, С. Кадурін* (ОНУ) “Тренд-аналіз розподілу мінералогічних комплексів з сучасних морських відкладів північно-західного шельфу Чорного моря”, *Д. Головаченко* (ІГГК НАНУ), *Л. Гошко, І. Попівняк* (ЛНУ) “Мармароські діаманти із вуглецьвмісних теригенних порід лугівської світи (Рахівський район Закарпаття)”, *Д.*

Головченко, Т. Киановська (ІГГК НАНУ) “Мінеральний склад та пошурення карбонатних утворень у породах кросненської світи Українських Карпат”, П. Білоніжка, І. Манчур (ЛНУ) “Фазові перетворення шеніту під час нагрівання”, О. Олійович, Я. Яремчук, С. Гринів (ІГГК НАНУ) “Глини калієносних відкладів із кори звігрювання Калуш-Голинського родовища (міоцен Передкарпаття)”.

На останньому засіданні відбулася загальна дискусія, в якій взяли участь *В. Квасниця, Б. Пирогов, П. Заріцький, О. Матковський, П. Білоніжка, В. Дяків, А. Сіворонів* та ін. Відзначено добру організацію конференції, активну участь у її роботі молоді (аспірантів, молодих науковців і навіть студентів), масштабність порушених на ній проблем з історії, теорії і практики мінералогічних досліджень узагалі і в Україні зокрема. В уже згадуваній доповіді *П. Білоніжки* зі співавторами та у виступах під час дискусії наголошено на необхідності введення у навчальні плани середніх шкіл хоча б невеликого за обсягом предмета “Геологія та мінералогія”. Адже таку дисципліну читали в середніх школах і гімназіях ще в XIX ст., а також у перші повоєнні роки XX ст. Збереглися тогочасні підручники з цієї дисципліни російською та українською мовами.

Під час роботи конференції проведено розширене засідання редколегії “Мінералогічної енциклопедії України”, на якому науковий редактор енциклопедії *В. Павлишин* проінформував учасників про стан підготовки до видання першого тому: загалом його вже сформовано, проте завершенню робіт перешкоджає недисциплінованість окремих авторів з Києва, Львова та Кривого Рогу.

Чарівна природа Волині та чудова погода як ніколи сприяли надзвичайній активності й піднесеному настрою всіх учасників конференції. Цікаві наукові дискусії, теплі слова з нагоди ювілею кафедри мінералогії, чистота і прозорість води озера Пісочного – все це надовго залишиться в пам’яті учасників та організаторів конференції.

**“MINERALOGY: HISTORY, THEORY AND PRACTICE”,
DEDICATED TO THE 140th ANNIVERSARY OF THE MINERALOGY
DEPARTMENT OF THE IVAN FRANKO NATIONAL UNIVERSITY OF LVIV
(Lviv–Shats’k, September 3–6, 2004)**

O. Matkovs’kyi, Ye. Slyvko

*Ivan Franko National University of Lviv
Hrushevskogo st. 4, UA – 79005 Lviv, Ukraine
E-mail: mineral@franko.lviv.ua*

The information about international scientific conference “Mineralogy: history, theory and practice”, dedicated to the 140th anniversary of the Mineralogy Department of the Ivan Franko National University of Lviv, which was held in Lviv–Shats’k during September 3–6, 2004 is adduced.

Key words: conference, Mineralogy Department, Ivan Franko National University of Lviv, Ukrainian Mineralogical Society.

Стаття надійшла до редколегії 04.10.2004
Прийнята до друку 15.11.2004